

1
1

ਕਪੂਰ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ, ਜੇ.

ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕੌਰ, - 1954 ਦੀ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 982

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 488—ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ—ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ—ਕੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਹੈ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕੇ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਧਾਰਾ 488 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮਪਾਲ ਪਾਸ ਰਿਚਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ, ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ। 17 ਜੁਲਾਈ 1951 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਰੁਪਏ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 488, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ 35 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਏ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ 7 ਸਤੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ 8 ਮਾਰਚ, 1951 ਤੋਂ 7 ਸਤੰਬਰ 1951 ਤੱਕ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ 8 ਸਤੰਬਰ, 1951 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ। 7 ਅਪਰੈਲ 1951 ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਈ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 25 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਨੂੰ, 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ - ਜਾਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਜਵਾਬੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 20 ਫਰਵਰੀ 1954 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ

ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

ਧਾਰਾ 488, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੁਰਕੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਕੈਦ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਮ. ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 488, ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ. ਪੀ.ਸੀ., ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਕੁਰਕੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਮਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ - ਪੈਡੈਂਟ ਨੂੰ ਆਰ ਰਿਅਰ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੂਰਵ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ 20 ਫਰਵਰੀ 1954 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਕਾਏ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੇਸਹਾਰਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣਾ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੇਸਹਾਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਭੌਤਿਕ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 488, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 488, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਏ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ 26 ਕਰੋੜ ਵੇਖੋ। LJ 953. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਏ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 488, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਸੀਆਰ, ਪੀ, ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅੱਗੇ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਵਾਬੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 100 ਘੁਮਾਣ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 40 ਘੁਮਾਣ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਾਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬੇਸ਼ਹਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਕਾਊਂਟਰ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਬੇਸ਼ਹਾਰਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ - ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। . ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਚੁਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਬੇਵਕੂਫੀ ਵਾਲਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 20 ਫਰਵਰੀ 1954 ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕੇ। ਕਾਊਂਟਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੀ ਐਲ ਲਖਨਪਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਰ ਅਤੇ ਐਨਐਸ ਕੀਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਪੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਹਵਾਲੇ ਹਨ- ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 20 ਫਰਵਰੀ 1954 ਨੂੰ,

ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਧਾਰਾ 488, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦੋ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਸ਼ਮਤੀ ਧਾਰਾ 488 ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਮ ਕੌਰ ਪਤੀ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਅਦਾ ਕਰੇ। 17 ਜੁਲਾਈ 1951 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ 35 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਤਨੀ ਨੇ 7 ਫਰਵਰੀ 1954 ਨੂੰ ਦੋ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਲਈ, 8 ਮਾਰਚ 1951 ਤੋਂ 7 ਸਤੰਬਰ 1951 ਅਤੇ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦੋ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1951 ਤੋਂ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952। 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਬਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਤੀ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਥੀਬਰੱਪਾ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਅੰਮਾਲ (1), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ' ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ" ਫਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਤੀ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40 ਘੁਮਾਣ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਬਰਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਵਾਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 35 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਵਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਬਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ